

Posudek bakalářské práce

Jméno studenta: Tereza Schlögllová

Název práce: Komentovaný překlad: Caitlin Moran: Moranifesto. London: Ebury Press, 2016.
ISBN 9780091949051. Stránky: 5–16, 74–79, 222–227

Části hodnocení	Počet bodů
A (1-5) ¹ Porozumění, významová správnost, přesnost a úplnost, koherence v překladu	1
B (1-5) ² Stylistická vhodnost: adekvátnost překladatelských řešení vůči originálu a funkci překladu, koheze, AČV	1
C (1-5) ² Technická stránka celé práce: Gramatika, pravopis Interpunkce, překlapy Převod dat a jmen Bibliografické citace, poznámky pod čarou	1
D (1-5) ¹ Překladatelská analýza (aplikace teoretických vědomostí v rozboru a v překladu textu – souvztažnost komentáře a překladu) Argumentace a struktura komentáře včetně míry a vhodnosti příkladů řešení	2
E (1-5) ² Teoretická podloženost komentáře (kontrastivní lingvistika, translatologie) Zvládnutí tematiky textu a její reflexe ve výchozím a cílovém kulturním prostředí	1
Body celkem	6

¹ 4 nebo 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

² 5 bodů znamená, že práce nemůže být doporučena k obhajobě

Poznámky hodnotitele a témata k diskusi:

Obsahem bakalářské práce je překlad předmluvy a dvou sloupků z knihy Caitlin Moran s názvem *Moranifesto*.

Oceňuji, že si autorka pro svůj bakalářský překlad vybrala text, který je jí blízký a zároveň před ní staví řadu překladatelských výzev. Jedná se o publicistický text využívající široké spektrum lexikálních i stylistických prostředků, jehož důležitým rysem je čtivost a ironičnost a zároveň obsahuje mnoho nejrůznějších kulturních odkazů. Jako takový by potrápil i zkušenou překladatelku.

Autorka se překladu zhostila velmi dobře – poměrně velká část výtek vyvstává až při srovnání překladu s originálem. Prakticky všechny překladatelské problémy, které překlad přináší, autorka explicitně zmiňuje v komentáři a v překladu vědomě řeší. V komentáři mi chyběla pouze explicitní zmínka o intertextovosti originálu (obsahuje citát, úvodní komentáře k jednotlivým sloupkům přidané pro knižní vydání, přímé řeči, hashtagy atd.) a o souvisejících překladatelských problémech a jejich řešení. *Prosím, aby se k tomuto tématu autorka vyjádřila při obhajobě.*

V překladu se objevuje jen málo významových posunů, které většinou vyvstávají až při hlubším zamyšlení nad překladem i originálem, např. „be assessed as a hard-working public servant“ (O58) X „tvrdě pracoval pro dobro státu“ (P17) – mizí odkaz na službu veřejnosti (služba státu, nemusí být nutně službou veřejnosti). Několik významnějších posunů se objevuje ve sloupcích o potratech: „British clinics started to see regular protests on the pavements outside, with clients [...] being met with a barrage of abuse“ (O63) X „na chodnících před britskými nemocnicemi pravidelně protestovaly pacientky“ (P22). Některé vznikají překládáním anglického „abort“ slovesem „potratit“, např. „z těch 20 milionů žen, které potratí ilegálně“.

Snaha o čtivost překladu deklarovaná v komentáři je jasně patrná. Autorka jí dosahuje např. rozvolňováním původní syntaxe a vyčleňováním některých informací do samostatných vět („Pokud člověk obdařený nebývalým intelektem měl to štěstí, že [...], tak fajn. V opačném případě“ – P11), použitím českých obrazných vyjádření („mohli bychom se pousnout vpřed mílovými kroky – P10) a změnou slovosledu a vkládáním „relativně bezobsažných slůvek“ pro dosažení přirozeného českého AČV („To my vedeme diskuze a utváříme politické klima.“ – P12).

Přesto však překlad místy obsahuje lexikální a syntaktické interference, jako je použití nepřírodných kolokací (např. „vyprazdňování popelnic“ – P9), nominálních místo přirozenějších slovesných formulací (např. „zprávy o tom v mainstreamových médiích bývaly zběžné a neměly dlouhého trvání“ – P13) a z hlediska AČV ne zcela optimálního slovosledu (např. „Jak malé zastoupení má většina, jinými slovy.“ – P8). Oceňuji, že autorka na mnoha místech použitím syntaktických či lexikálních prostředků eliminuje původní kurzívu a *budu ráda, když se autorka zamyslí nad tím, zda by šlo stejně postupovat i v dalších případech, kdy kurzíva (a ne zcela přirozené AČV) v překladu zůstala.*

Výše uvedené výtky přičítám do značné míry menší překladatelské důslednosti a konzistentnosti (protože většinou reprezentují obecné překladatelské problémy, o nichž autorka evidentně ví a jinde v překladu a v komentáři řeší). Ta je jistě dána i zkušenostmi autorky a časovou a mentální kapacitou, kterou mohla bakalářskému překladu věnovat; někdy se může jednat i o vědomé rozhodnutí (viz minimaxová strategie zmíněná v komentáři). Dalším příkladem nekonzistentnosti je třeba i použití několika různých ekvivalentů pro anglické „upgrade“ v rámci jedné stránky (O50, P10).

Velmi oceňuji, jak se autorka vypořádala s převodem reálií – na mnoha místech velmi úspěšně používá substituci (Mac → Windows – P10) a generalizaci („every five years“ – O53 → „jednou za pár let“ – P12). V některých případech ale možná poněkud podceňuje presupozice čtenáře, např. substituuje „twerking“ („tancování na stole“ – P23) a generalizuje „Topshop“ („nákupům oblečení přes internet“ – P10) a „picket lines“ („stávkách a demonstracích“ – P20). *Budu ráda, když se autorka zamyslí nad tím, zda by nešlo v těchto případech použít místo generalizace substituci.*

V překladu dochází k nivelizaci ještě na několik místech, např. se oslabuje lexikální kontrast mezi slangovým „borked“ a formálním „pugilistic“ („znehodnocený“, „agresivní“ – P12) a ve vyprávění o *Dorktoru Who* je přítomný čas nahrazen minulým. Autorka naopak nevyužívá některých možností kompenzace, např. použitím hovorových výrazů „googlovat“, „lajkovat“, „retweetovat“.

Oceňuji, že si autorka uvědomuje „feministický rozměr“ textu a překládá „feminist writers“ (O63) jako „feminističtí autoři a autorky“ (P22). *Budu ráda, když se při obhajobě stejnou optikou podívá na překlad „boys from Eton“ (O62) jako „děti z drahých soukromých škol“ (P20) a zamyslí se nad tím, zda zde nedošlo k významovému ochuzení.*

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku výborně.

V Praze dne: 3. 8. 2018

Oponent: Mgr. Kateřina Ešnerová